

Ansökan om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång under pågående period med ersättning för nedsatt arbetsförmåga

Försäkringskassans ställningstagande

Om aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga har beviljats en försäkrad som senare ansöker om och har rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång för hela eller delar av den redan beviljade perioden ska Försäkringskassan fatta ett nytt beslut som ersätter det tidigare beslutet. I det nya beslutet ska det framgå att grunden för rätten till ersättning ändras för den tid skolgången beräknas pågå. Det nya beslutet ska också innehålla en förklaring om att det som beslutats tidigare angående rätten till aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga fortfarande gäller för den tid som inte täcks av skolgången.

Bakgrund och överväganden

Rättsavdelningen har uppmärksammat att det är oklart hur en ansökan om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång ska hanteras när den försäkrade redan är beviljad aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga för hela eller del av den tänkta studieperioden. Det kan vara frågan om en försäkrad som har partiell eller hel aktivitetsersättning och under en viss del av den beviljade perioden vill avsluta sin skolgång med rätt till hel aktivitetsersättning vid förlängd skolgång.

Det behövs därför ett ställningstagande som klargör hur situationen rättsligt bör hanteras.

Aktivitetsersättning är en enda förmån men den kan beviljas på två olika grunder

Det kan bara finnas ett gällande beslut om aktivitetsersättning eftersom det är en och samma förmån även om det finns två olika anledningar, två olika grunder till att bevilja den. Villkoren för att den ena eller andra grunden ska vara uppfylld skiljer sig också åt.

Den ena grunden är att den försäkrade har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller den psykiska funktionsförmågan. Villkoret är att nedsättningen kan antas bestå under minst ett år med minst en fjärdedel. Förmånen kan lämnas med hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Den försäkrade är skyldig att anmäla om arbetsförmågan väsentligt förbättras under ersättningsperioden.

Den andra grunden är att den försäkrade på grund av funktionsnedsättning inte har avslutat sin skolgång på grundskolenivå och gymnasial nivå vid ingången av juli det år då han eller hon fyller 19 år. Den försäkrade kan då

ansöka om och beviljas aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. Den formen av förmånen betalas alltid ut som hel förmån och beviljas utan prövning av arbetsförmågan. Den försäkrade är skyldig att anmäla om det sker någon förändring som påverkar rätten till ersättningen.

Nytt ersättningsbeslut som ersätter tidigare beslut

Det är olämpligt att det samtidigt finns ett beslut om rätt till aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga och ett beslut om rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång som avser hela eller delar av samma tidsperiod. Det finns i sådant fall risk för att dubbel ersättning betalas ut till den försäkrade.

När den försäkrade får sin ansökan om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång beviljad och det redan finns ett beslut om aktivitetsersättning på grunden nedsatt arbetsförmåga måste därför ett nytt beslut fattas som ersätter det tidigare. Ärendehanteringssystemet måste innehålla information om att det nya beslutet ersätter det tidigare.

Det nya beslutet ska vara tydligt i fråga om vilken period som avser den redan beviljade aktivitetsersättningen för nedsatt arbetsförmåga och vilken period som avser aktivitetsersättning vid förlängd skolgång.

Om det tidigare beslutet om aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga avsåg en tidsperiod som löper efter den tid då studierna beräknas vara avslutade ska det nya beslutet innehålla information om att rätten till ersättning på den grunden finns kvar för överskjutande tid. En ansökan om förlängd skolgång ska inte medföra att den försäkrade mister redan beviljad ersättning. I en sådan situation behövs alltså ingen ny ansökan efter studieperiodens slut eftersom det nya beslutet ska täcka in hela perioden.

Även om den försäkrade har rätt till tidigare beviljad aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga efter studiernas slut kan studierna i vissa fall medföra att arbetsförmågan kommer att omprövas efter det att studieperioden har avslutats. En omfattande och långvarig studieinsats kan leda till att bedömningen blir att arbetsförmågan anses vara väsentligt förbättrad. Det är viktigt att den försäkrade informeras om detta.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

33 kap. 5, 8,13, 20 §§ SFB

Eva Nordqvist

Marie Olsson